

שמואל רובינשטיין – נעצר ביום 10.12.1975 בגיל 20 ושוחרר

אזרחות בעת המעצר: ארגנטינית
שם האב: סלומון סאול רובינשטיין ז"ל.
שם האם: פידלה אנטוניה טפיה רובינשטיין.

עדות שנמסרה על ידי שמואל רובינשטיין ביום 7.5.01

תאריך העלייה לארץ: 16.9.1987.

ביום החטיפה יצאתי מביתי בפרובינציה Mendoza (מנדוסה) שעל יד צ'ילה. הייתי בן 20. יצאתי לעבודה, ובמרכז העיר, ירדו מרכב כתום שלושה אנשים וחטפו אותי מהחלק האחורי של הרכב ואז החלו העינויים: דחפו אותי והתחילו עם העניין היהודי. קראו לי יהודי, עם כל מיני קללות. לקחו אותי לאיזה מקום, כנראה מחנה צבאי. שמעתי את האוטובוס החשמלי ולכן הבנתי שזה מקום של הצבא כי הייתי שם בעבר (היה גיוס חובה). לא ראיתי כלום עד 15 יום אח"כ. הגעתי למחנה הצבאי ששם היו תחנות בהם עינו אותי. כל החקירה הייתי סטודנט ואז התלוננו על היהודים שנעלמו והיו להם תמונות שהייתי בהפגנות והייתי היחיד שבספטמבר 73 התלונן על פינושה. באזור הבית שלי היו ניאו נאצים, והיינו החברים בשומר הצעיר הולכים איתם מכות. כל הזמן הם עשו גרפיטי עם סימני נאצים. לא חיפשו אותי בדיוק כחלק ממחנת. זה היה בתאריך 10.12.1975, תחת השלטון הדמוקרטי של פרו. כל יום אותן חקירות: האם אני שייך לארגון או למחנת. והעינויים: המכות והחשמל וה"צוללת" (לשים הראש או במים או בפלסטיק עד חנק). עשו לי תרגילים ואיימו עלי בירי אם אני לא מדווה על מישוה. אבי לקח את אחי למקום אחר כי חששו שיקחו את כולם. בשלושה תרגילים נפלתי, שמו אקדח לראשי ואמרו יהודי זבל עכשו אתה הולך למות. שמעתי על מישוה שכינויו היה "ציינו" שמת בעינויים. אז פחדתי ונפלתי בתרגילים.

לילה אחד, מתוך שינה הורדתי את הכיסוי ששמו לנו על העינויים. הספקתי לראות את צבע החלונות ואח"כ זיהיתי אותו כשראיתי את אותו הצבע שנתיים שלוש אח"כ, לאחר השחרור. עד היום, אם תשימו אותי שם אזהה. אני יודע בדיוק כמה פסיעות וכמה מדרגות ויכול לזהות בדיוק איפה אני. שמו אותי בעונש כי הוצאתי את הכיסוי: שמו אותי עם הראש לקיר והייתי חוטף מכות כשהראש נפל קדימה והכל היה מלא מכות ודם. את כיסוי עיניים אסור היה להוריד. לא ראיתי את הפנים של אף אחד מהמענים, אך את הקולות אזהה. אבי ראה אותי ב-24 או ב-25 בדצמבר, כשהכניסו אותי לבית הכלא של מנדוסה. לא יכולתי ללכת על העקב בכלל מכות החשמל. היו שמים אותנו על מסגרת של מיטה, בתוך מים, ושמים חשמל באצבעות מתחת לציפורניים.

גם שמענו כשביצעו אונס של אישתו של רופא בשם גיז'רמו מרטינו, ממנדוסה. כך היה עד ה-25 בדצמבר. אח"כ הליך אחר, נכנסים למסגרת, למחלקה מיוחדת של עבריינים פוליטיים ולא של פושעים רגילים.

ביום 24.3.1976 נכנסו חיילים מהצבא אל תוך הכלא, חמושים בנשק, והוציאו אנשים פעילים בכל מיני תנועות שמאל ואותי כי הייתי יהודי.

כולם, כ-150 או 160 איש, שמעו שמכים אותי רק בגלל שאני יהודי. הצבא עצמו! זה היה בקול. אני יודע שהם אנשי צבא אך אינני יודע שמות. נכנסו והרביצו לכולם ואותי לקחו רק כי הייתי יהודי. אני הצטערתי שקוראים לי שמואל. אח"כ שלחו אותי למרפאה כי התעלפתי מהמכות. הייתי שם שבוע. אח"כ חזרנו ולא היו יותר עינויים פיסיים.

אה, זה משהו: גם לאחר מבצע אנטבה, כשחזרתי מהטיפולים מהמכות, בתוך בית הסוהר אנשי המחנות קיללו אותי כי הצליחו במבצע אנטבה. לא רק אנטישמיות מבחוץ אלא גם מבפנים. לא ידעתי מי יהרוג אותי בסוף. את הביקורים הפסיקו לנו.

ארבעה או חמישה חודשים אחרי שנכנסתי לכלא הגיעו לביתי ואת יעקב, בני הבכור, זרקו לרצפה והרסו לי את הבית. היו לי שני ילדים, יעקב ורבקה. הרסו לי את הבית, את הספרים וכו'. הייתי עם כותרת של אסיר שיכול לצאת בכל רגע. לא רצו אותי כי לא פעלתי כמישהו שיכול להזיק למשטר. הייתי בהפגנות, אך לא הייתי אדם שיכול לשנות משהו. הפגנתי נגד הנעלמים ולא כחלק מתנועת שמאל.

את לאון, יהודי נוסף, מצאתי חי בכלא. לפני שנעצרת.

היה "כאילו דמוקרטיה". שלטון פרוץ היה מיוחד. במחנת מטעם פרוץ היה אדם בשם לופז רגה שהקים מחנת בשם (AAA) Triple A זה היה ארגון נאצי. הוא היה קשה מאד. והכנסייה הקתולית שיתפה פעולה עם לופז רגה נגד היהודים.

כשלקחו אותנו ב-27.9.1976 לקחו אותנו במטוס. ממנדוסה עזבו אותנו לפעמים בשקט למשך שבוע אך כל הזמן חזרו והתעללו. אך לא חזרו לחקור כמו בהתחלה. אמנטי אינטרנשיונל והצלב האדום כבר התערבו בשלב זה והם לא יכלו לעשות הכל כמו שעשו בהתחלה. הצבא הוציא אנשים

להריגה. אנשים שהיו איתי. בגלל מה שקרה בחוץ. כל מה שקרה בכל השפיע על מה שקרה בפנים. לא היו משפטים ולא היו מעורבים שופטים. ריקרדו רובינשטיין, אחיין שלי, היה שופט ופוצצו לו את הבית. כנראה משום שראו שדיבר איתי. לא קרה לו ולמשפחתו כלום.

ביום 24.9.76 הגיעו אנשים במדים אפורים עם קסדות, משירות בתי הסוהר הפדרלי. הם עשו שרשרת וכל האסירים היו צריכים לצאת. לא ידענו לאן. היה מרחק של בערך 50 מטר עד למשאיות וזה היה נורא, עם אלות גומי נתנו לנו מכות בלי רחמים. גנבו לי את השעון. זה היה עובד של הכלא במנדוסה. אני יודע מי זה. את כל הרכוש של כולם, שעונים טבעות נישואין וכו', אנשי בית הסוהר גנבו. ומי שנשאר לו משהו, אנשי בואנוס איירס לקחו בדרך אח"כ. מאד כאב לי פנימית ולא יכולתי להירפא עקב כל המכות כל הזמן. לקחו אותנו והיו המון חיילים עם נשק וטילים נגד טנקים וקראו רשימת שמות של אנשים שהיו צריכים להיכנס להרקולס 130. שמו אותנו אחד על השני. היה אחד שקראנו לו "דבק", הוא היה כמו מסומם, צוחק ונתן לנו מכות. זה היה כבר במטוס. 109 איש היו במטוס. כשיצאנו. לאון, שהיה שם גם ושהיה מאד חזק קיבל מכה מאד חזקה, היה תוקף הרבה וגם קיבל הרבה מכות. בהסעה היינו שעה וחצי או שעתיים. כשהגענו היינו רק 104, זרקו 5 מהאוויר.... זה היה מאד אכזרי. היינו בבית סוהר של בעלי סיכון בטחוני גבוה. בעיתון פורסם שהיו אנשים ברמה אינטלקטואלית גבוהה.

לא ראינו במטוס שזרקו כי היה אסור להסתכל, היינו צריכים להיות עם הראש בין הרגליים וה"דבק" היה רץ על גופינו. ראינו אנשים עם חלוק לבן במטוס, אילו היו מעירים אותך כדי לענות אותך אם היית נרדם. רק כשהגענו ראינו כי חסרים 5...

כשהגענו, פשטו את בגדינו והורו לכל אחד לאן ללכת. היו 6 מחלקות. שהינו 22 שעות בפנים ושעתיים בחוץ. זה היה סדר היום. בקבלת הפנים היינו ערומים וכשראו שאני יהודי התחילו לרדת עליי. בתוך התא היו שתי מיטות בטון בגודל 40 ס"מ ובית השימוש היה בתוך התא. לא רציתי ללכת לתא אז נתנו לי כ"כ הרבה מכות שהייתי חודש בב"ח. חשבו שנפלו לי הריאות. אח"כ שמו אותי בכלוב הזה.

כשהיינו בתא, לא יכולנו להתפנות כי לא נתנו לנו מים אז רצינו את הכמות הראשונה של המים מהניאגרה לשתות. הכמות השנייה, אם הספיק, יועדה לעשיית צרכים.

אחד שקראו לו Chancha ("חזירה") כמעט הרג אותי כי גנבתי כוס חלב מהמטבח לגוי שהיה לו אולקוס והוא כמעט מת מזה. נשארתי מרותק 3 שבועות בכלוב השחור והחשוך בלי אוכל.

את החברה שלי ראיתי פעמיים במשך שלוש שנים. היה לי מזל שיצאתי בחיים. ב-La Plata הוציאו לי שיניים, בלי הרדמה. הרופאים שיתפו פעולה עם המענים. תהיה בריא וכך תוכל לקבל יותר מכות. אם הייתה פעולת מחתרת בחוץ לקחו אנשים מבפנים והרגו אותם.

אמנסטי אינטרנשיונל הגיעו ושאלו עליי ואמרו להם שאני לא שם. את זה אמרו לי לאחר מכן. בחג המולד, ה"חזירה" הוציא אותי כדי לקבל את ה"אוכל", מן מרק שומן, מהצוהר הקטן. היינו מוציאים רק את הראש החוצה כשהידיים מאחור ואם מוציאים קול, הורגים אותך מכות. ה"חזירה", בסילבסטר, עשה לי משפט על כך שהרגתי את ישו. הרביץ לי עד שנפלתי ואז לקחו אותי שוב לב"ח.

יום אחד, אחותי אשר גרה בנתניה דיברה עם פרס ורביץ על מנת לקבל עזרתם. ב-25.5.1977 באו לקחת אותי - לקחו אותי מהרגלים ובמכות הוציאו אותי. חשבת שהולכים להרוג אותי ואמרו לי: אתה יוצא לחופש. אך אני לא האמנתי. חשבת שלוקחים כדי להרוג אותי. הוציאו אותי ואמרו לי: לך. לא רציתי לקחת סיכון ועשיתי כמה צעדים ואז התחלתי לרוץ כמו משוגע. אחרי 200 מטר ראיתי עוד אסיר רץ והוא אמר ששחרר. הגעתי לתחנת הרכבת בבואנוס איירס וראיתי בעיתון את השם שלי כמי ששחרר באישור משרד הפנים. משם הלכתי לבית של איש ארגנטינאי שהכרתי. הוא קנה לי בגדים ואירח אותי והאכיל אותי. משם לקחתי אוטובוס לדרום מנדוסה כי פחדתי לחזור לישוב שלי. באמצע הדרך נכנס הצבא לבדוק את האוטובוס, וכל כך פחדתי שהולכים להרוג אותי אך הוא עבר אותי ולא עשה כלום.

כשהגעתי הביתה אחי יצא מהמרפסת ואמר: "שמואל שמענו ברדיו שיצאת". (אח זה - ישראל שמו - בלה פלטה קיבלתי מכות רצח עליו, בגלל שמו).

באותו היום, היום בו הגעתי הביתה, יעקב, בני הבכור, נדרס ע"י גייפ ונפגע קשה. לא ידענו מי דרס אותו. הלכתי לב"ח והוא לא יכל ללכת. היום הוא בסדר. חשבנו שהמשטרה עשתה זאת. יום אחרי, הייתי ביומיים חופש, תפסו אותי שוב במרכז העיר, בשנת 77, ולקחו אותי לתחנת המשטרה ואז הגיע אבי ועו"ד וכו' ושחררו אותי.

בשנת 81 עברתי לבואנוס איירס עם כל המשפחה ובשנת 87 עליתי לארץ.

היו אחרי השחרור ועד יומי האחרון בארגנטינה קריאות אנטישמיות רבות. גם לפני כן, בב"ס, בתיכון.

לא היה לי קשר עם יהודים אחרים שנעצרו.

בתקופת המעצר, היינו עושים מהבפנים של הלחם חיילים ומשחקים בזה שח מט. כדי לא להשתגע. גם עשינו "ספריה" בתוך השיניים: כתבנו על הנייר של הסיגריה והכנסנו לשניים, קראנו לזה "סוכריה". אני נתתי ללאון מכתב באופן זה. אותו מאד שנאו ואינני יודע האם שוחרר... לדעתי, אני שוחררתי עקב פעילות אמנסטי אינטרנשיונל ואנשים מישראל. ראיתי את גיז'רמו מרטינז, הרופא, כמשוחרר בבואנוס איירס.

ש: בררת על גורלם של אחרים?

ת: לאחר ששוחררתי, יום אחד בלילה עשינו תרגיל והלכנו לבית של אדם בשם אנטוניו כדי לבדוק אם הוא חי...היה מסוכן מאד היה מוות ברחובות היו יורים מתוך רכב על אנשים מול עיני כולם. אנשים העדיפו להישאר בבתיים.

ש: בררת למה זה קרה לך?

ת: לא קרה רק לי - זאת היה בחירה שלהם - אם שכן לא אהב אותך היה מלשין והיו באים ולוקחים אותך. הם לא היו מבררים מי אתה ומה אתה. החטיפה, לא רק שלי, הייתה ללא סיבה ולא היה שום צורך לברר...

בלה פלטה הייתי כ"כ מיואש שרציתי למות. לא יכולתי כבר לקבל יותר מכות. בהתחלה אבא ביקר ואמרתי שלא אצא מכאן בחיים. מאוחר יותר לאחר שהפסיקו את ביקורי אבי בא לבקרני חבר.

האנשים בעלי מעורבות פוליטית הוצאו להריגה. הם היו תחת יותר סיכון של הריגה. היה לי מכר שמת משברון לב- הוא היה סופר. תמיד אמרנו שמי שיצא קודם יכתוב ספר. קראו לחבר הזה דיבנדטו. לספר שנכתוב אמרנו שנקרא "VUELO DE HERCULES".

היום אני מעיד כיוון שכבר 14 שנים יש דמוקרטיה בארגנטינה וכבר רציתי לכתוב את הספר. דיבנדטו כבר מת. הרבה אנשים מתו משברון לב בכלא. כל הזמן נמצאים בחושך, קר מאד ואז חם מאד. מה שהחזיק אותי זה הילדים. כתבתי להם מכתבים. הכל היה לנו "מאורגן". למדנו לדבר עם הידיים כי היה אסור לדבר.

היה אחד (מהשומרים) שהיה אומר שהוא לא נותן מכות ופעם אחת הוא פתח את כל הדלתות ונתן לנו חופש לדבר ולזרוק מים - זה היה משהו... אני לא יודע שמות של מענים. מי שראה פנים - מת. את זה ששוחרר אותנו באותה הפעם שהזכרתי, ראיתי ואזהה אותו גם היום.

ש: אחרי ששוחררתי, היה לך קשר עם אנשים שנעצרו ועונו?

ת: אחרי ששוחררתי, רק עם ירמו הרופא. הוא לא היה יהודי אך היה היחיד שהגן עליי כשהצבא נכנס ואז ישר הרביצו לו... הוא היה בן אדם טוב.

ש: עלית לארץ לבד?

ת: ממשפחתי אני היחיד שעלה לארץ. זה היה כשאבי נפטר. זו הסיבה. כל הזמן אמרתי שאוטוטו אשוב לארגנטינה אך לא עשיתי זאת.

ש: היית פעיל נגד הניאו-נאצים. היית פעיל נגד פינושה ב-73, היית פעיל בהפגנות נגד הנעלמים, היית בשומר הצעיר - העובדות הללו לא היו קשורות לסיבת המעצר?

ת: ב-11.9.1973 הגעתי לבדי לגן "צילה" כדי להפגין, לבד, נגד פינושה. הייתה שם אכסניה שהייתה בבעלות אימי, ולשם הגיעו צליינים שסיפרו על פינושה אז החלטתי להפגין לבדי. באו כ-100 שוטרים ולקחו אותי למקום מעצר. אחרי שעתיים-שלוש שיחררו אותי. חברתי לחיים הגיעה לשם, והשומר אמר לה כי אם תעשה לו טובות מיניות ישחררו אותי. בחוץ עוה"ד שהיה עם חברתי אמר לי זאת וכששמעתי על כך הרבצתי לשומר על מה שאמר לה והאחרים ראו שאני צודק אז שחררו אותי.

בקשר לניאו נאצים: אני, אחי ועוד כמה יהודים (היינו 7 או 8), חברים מביה"ס היהודי, לקחנו מקלות והרבצנו להם. אני הייתי הכי אקטיבי. זו הייתה הפגנה גדולה - הם לבשו שחור וכו'.

ש: סיפרת על מכות, על חשמל, על "צוללת", היו גם עינויים נוספים?

ת: כן. האונס למשל. קשה לי מאד - אני ראיתי מה עשו לבחורה.... אונס... לא יכול לספר. זה היה כ"כ אכזרי, לא ראיתי דבר כזה בחיים. עד היום אני לא ישן טוב בלילות - 3 או 4 שעות לכל היותר. יש לי עד היום סיוטים. ויש לי את התמונה של מה שעשו לבחורה הזאת. זה היה בפני כולם. כולנו בכינו. אני לא יכול לתאר את זה... כולם היו אנשי צבא.

ש : ומה עלה בגורל לאון בראילובסקי?
ת : אינני יודע אם הוא בחיים או לא. את לאון שנאו גם כי הוא יהודי וגם כי הוא שמאלני.

הערת פרופ' קאופמן : אתה אולי לא היית בגרילה אך מספיק להם שהיית בהפגנות נגד פינושה וכו' כדי שגם אתה תחשב שמאלני...

ש : מהן ציפיותיך מהועדה?

ת : אני מצפה שהועדה : (1) תצטרף אל השופט הספרדי גרסון בתלונה דיפלומטית נגד הממשל בארגנטינה ; (2) תיצור אפשרות לזהות את האשמים ולדאוג שיקבלו עונש- אני חושב שהם עדין בחיים ואם זה אפילו יצליח במקרה של אדם אחד אז היה לי שווה לבוא הנה ; (3) תדאג שהעולם ידע על מה שקרה ושמקרים כאילו לא יקרו שוב.

ש : האם חקרו אותך, בנוסף לעינויים?

ת : לא חקרו אותי משום שלא הייתי מעורב, רק עינו אותי. ידעו כי לא יכולתי להשלים עם המצב הפוליטי אך לא הייתי בתנועה ולא היה להם מה לחקור אותי. הם פשוט אהבו לענות. הם יותר גרועים מסדיסטים - מה שעשו לבחורה ההיא...

ש : המשפחה ידעה איפה אתה?

ת : המשפחה ידעה איפה אני כל הזמן - גם במנדוזה וגם בלה פלטה.

ש : האם יודעים את שמותיהם של ה- 5 שהרגו במטוס?

ת : כן. יודעים את השמות.

ש : אתה יודע על אירגונים שביקרו בבתי המעצר או הכלא?

ת : הארגון היחידי ששמעתי שביקר בלה פלטה היה אמנסטי אינטרנשיונל.

ש : מה עם שגרירות ישראל? הרי היה ביקור של נציגים מהשגרירות.

ת : על ביקור השגרירות הישראלית לא ידעתי.

ש : חשבת להגיש תביעה לממשלת ארגנטינה?

ת : לא חשבתי להגיש תביעה לממשלת ארגנטינה – רק רציתי שישכחו את השם שלי. גם היום אני מפחד – אמי ואחיי שם. גם היום יכול לקרות משהו. אם קורה מחר משהו למשפחה שלי, זה כי באיתי הנה היום. אנשי הצבא והממשלה הם אותם האנשים שעינו אז! עד היום אותם פושעים שם!

ש : ב- 25.12.75 עברת מבית המעצר לכלא במנדוזה - למה?

ת : אמרו בכלא במנדוזה שהגיעה בקשה שירחמו עלינו. אז העבירו אותנו. היה אדם בשם דניאל פינה ועוד כמה אנשים - יחד עם הבחורה היינו 8 או 9 (היינו 12 או 13 קודם ורק לגבי 8 או 9 ביקשו רחמים). היה אחד שכולם יודעים שהרגו אותו באותו היום, במכות חשמל.

ש : האם אביך הגיש הביאס קורפוס?

ת : אני לא יודע אם הוגש הביאס קורפוס או לא. החברה שלי הפכה את כל העולמות ואף הגיעה למקום בו עינו אותי ופנתה למפקד גדול שם. היא הייתה ממש 50 מטר ממקום המצאי ולא ידעה כי הייתי שם. שמה היה סליה. מעולם לא התחתנו.

ש : היכן פגשת את לאון?

ת : את לאון פגשתי בכלא - לא במקום העינויים. הוא עבר משהו יותר גרוע ממני, כי הוא היה פעיל פוליטית. הוא היה מרחוב מונטיבידאו - במרתף של המשטרה אזרחית....

ש : היו עוד יהודים שפגשת?

ת : היו עוד יהודים אך אף אחד לא אמר שהוא יהודי, בייחוד אחרי שראו מה קרה לי.... לי קראו שמואל וזאת הייתה הבעיה. אני לא חושב שהיו עוד יהודים שסבלו בגלל היותם יהודים. חוץ מלאון - במטוס למשל הוא הלך קודם כדי שהוא יחטוף את המכות במקומי.

ש : בטיסה - איך ידעתם שאנשים נזרקו מהמטוס?

ת : כשעלינו אמרו לנו שאנחנו 109. אני הייתי אחד האחרונים שיצאו וכשירדנו שמו אותנו במין משאית קטנה צפופים מאד וירדנו בלה פלטה - ושם אמרו - הגיעו רק 104 ואמרו לנו שיביאו 109! איפה עוד 5?

חוץ מזה, על המטוס שמענו צעקות של אנשים נופלים לאוויר.

ש : במקום העינויים האם נחקרת ונשאלת?
ת : לא ממש. שאלו למשל - אתה חבר בקבוצה פוליטית? אמרתי לא וחטפתי מכות. שאלו - אתה מכיר מישהו במחתרת פוליטית? אמרתי לא ונתנו מכות. שאלו על אחי והחטיפו לי. על אחי הבחור היה להם משהו אז ביום שנעלמתי אחי ברח למרחק 100 ק"מ משם...

ש : שאלו אותך גם על הפעילות היהודית או על תנועת נוער?
ת : לא.

ש : היית חבר בתנועת ההגנה היהודית?
ת : לא. מה שעניין אותם היה השתייכות לתנועת Montoneros או ERP - אלה היו האויבים שלהם וזהו.

ש : איך בדיוק התבצעה הפניה של אחותך בנתניה?
אחותי גרה כאן בארץ, בנתניה, עוד לפני שנעצרתי. כשראו אותי בלה פלטה והבינו שאני הולך למות, החלו לזרז את כל העניינים. אחותי עשתה אז את כל הפעילויות האלו. ידוע לי כי ממשלת ארגנטינה קיבלה מכתב משמעון פרס, עם עוד שמות חוץ ממני, שישחררו אותי וכי אין להחזיק יהודי רק כיוון שהוא יהודי.

עדויות על אנטישמיות בקשר לחטיפתו של רובינשטיין:

שמו אקדח לראשי ואמרו יהודי זבל עכשיו אתה הולך למות.
ביום 24.3.1976 נכנסו חיילים מהצבא אל תוך הכלא, חמושים בנשק, והוציאו אנשים פעילים בכל מיני תנועות שמאל ואותי כי הייתי יהודי.
גם לאחר מבצע אנטבה [27.6.76], כשחזרתי מהטיפולים מהמכות, בתוך בית הסוהר אנשי המחברות קיללו אותי כי הישראלים הצליחו במבצע אנטבה. לא רק אנטישמיות מבחוץ אלא גם מבפנים. לא ידעתי מי יהרוג אותי בסוף.
בקבלת הפנים בכלא בלה פלטה היינו ערומים וכשראו שאני יהודי התחילו לרדת עליי. בכלא בלה פלטה קיבלתי מכות רצח על כך שיש לי אח ששמו ישראל.
היו אחרי השחרור ועד יומי האחרון בארגנטינה קריאות אנטישמיות רבות. גם לפני כן, בבי"ס, בתיכון.
אני לא חושב שהיו עוד יהודים שסבלו כמוני בגלל היותם יהודים.

מידע על מקרים אחרים:

שמענו כשאנסו את אישתו של הרופא גיז'רמו מרטינז (Guillermo Martínez), ממנדוסה. הוא שוחרר וראיתי אותו בבואנוס איירס.
במעצר הכרתי את ליאון בריילוסקי (León Brailoski). שהיה מאוד לוחמן. לא יודע מה עלה בגורלו. היה מאוד שמאלי. הוא נעצר תחילה ברחוב מונטבידיאו של המשטרה האזרחית.

עדויות על הימצאו של רובינשטיין במעצר:

ביום 4 ביולי 2001 הנפיקה שגרירות ארגנטינה אישור על מעצרו של שמואל רובינשטיין טפיה לרשות הרשות המבצעת (מעצר מינהלי) בין הימים 19 בדצמבר 1975 ו-28 בפברואר 1977. יש לציין שעל פי עדותו של רובינשטיין נחטף ביום 10 בדצמבר 1975 ורק ב-19 הועבר לכלא רשמי. הוא אף מעיד ששוחרר ביום 25 במאי 1977 ושעל כך היה פרסום בעיתונות.